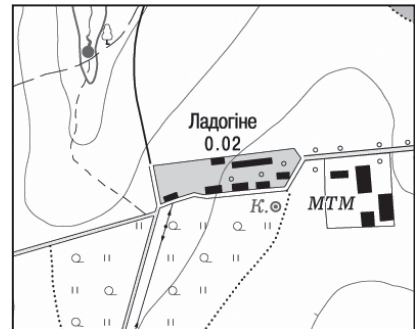

ГЕОГРАФІЯ

Завдання 1—42 мають по чотири варіанти відповіді, серед яких лише один правильний. Виберіть, на Вашу думку, правильний варіант відповіді і позначте його в бланку А згідно з інструкцією. Не робіть інших позначок у бланку А тому, що комп'ютерна програма реєструватиме їх як помилки!

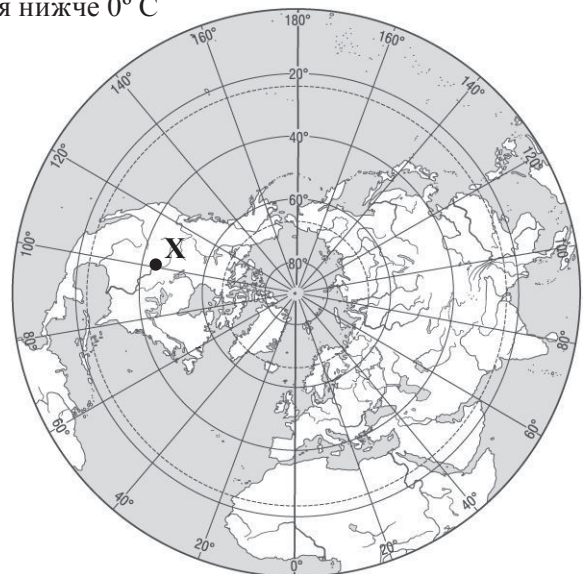
- Ератосфен прагнув досягнути точного визначення відстаней по карті, тому ввів поняття:
 А паралелі та меридіани.
 Б полюси та тропіки.
 В лінійка та масштаб.
 Г азимут і градус.
- До яких методів географічних досліджень належать багаторічні спостереження за погодою, які проводять учні на шкільному метеорологічному майданчику?
 А аерокосмічних
 Б експедиційних
 В стаціонарних
 Г картографічних

- Розгляньте план місцевості і визначте правильне твердження.
 А Джерело і струмок знаходяться на північний схід від села.
 Б Луки і рідколісся розкинулись на північ від села Ладогіне.
 В Лінія електропередач підведена до села із заходу.
 Г ґрунтова дорога прямує до села Ладогіне з півночі.

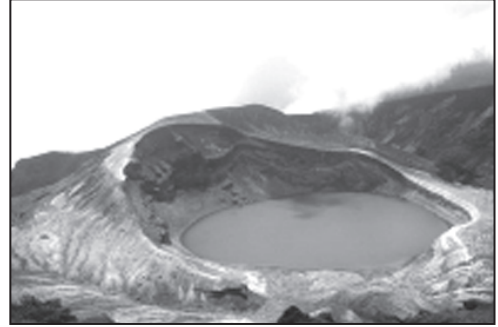
- У процесі метаморфізації відбувається перетворення
 А магми на лаву.
 Б вугілля на графіт.
 В залізної руди на чавун.
 Г води на водяну пару.
- У якому висловлюванні йдеться про клімат, а не про погоду?
 А антициклон обумовив морозні й сонячні новорічні свята
 Б мусон приніс із океану не тільки дощі, а й потепління
 В на сході країни очікуються заморозки на поверхні ґрунту
 Г у тропічних широтах температура не опускається нижче 0° С

- Визначте координати точки Х.
 А 43° пд. ш., 100° сх. д.
 Б 43° пн. ш., 100° зх. д.
 В 100° пн. ш., 43° сх. д.
 Г 100° пд. ш., 43° зх. д.

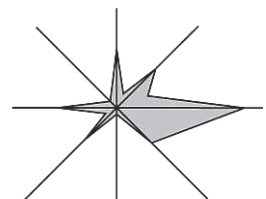

7. Низькорослість і пригніченість рослин у тундрі зумовлена
- А великою тривалістю полярного дня.
 - Б недостатнім зволоженням ґрунту.
 - В дефіцитом сонячного тепла.
 - Г механічним складом ґрунту.
8. Яка астрономічна пора року на Антарктичному півострові 31 серпня?
- А зима
 - Б весна
 - В літо
 - Г осінь
9. Надмірне зволоження Амазонської низовини зумовлене
- А пануванням екваторіальних повітряних мас.
 - Б розташуванням в області високого тиску.
 - В високим рівнем залягання підземних вод.
 - Г напрямком простягання гірських хребтів Анд.
10. Про яку природну зону Африки йдеться?
- «Прийшов сезон дощів. Великими білими квітками вкрився баобаб, неначе великі зелені парасольки серед високих трав піднялися гіллясті акації, по долинах річок вузькими стрічками підступили аж до води галерейні ліси...»*
- А твердолистяні вічнозелені ліси та чагарники
 - Б вологі вічнозелені екваторіальні ліси
 - В напівпустелі та пустелі
 - Г савани та рідколісся
11. Яке твердження правильно характеризує розміщення родовищ корисних копалин в Австралії?
- А руди чорних металів зосереджені в міжгірних западинах Великого Вододільного хребта
 - Б родовища вугілля пов'язані з магматичними породами фундаменту Австралійської платформи
 - В алюмінієві руди залягають на півночі материка в чохлі осадових порід Австралійської платформи
 - Г великий нафтогазоносний басейн сформувався в межах шельфу Великої Австралійської затоки
12. Збільшення континентальності клімату в Азії спричиняє
- А формування зони лісів у помірному кліматичному поясі.
 - Б звуження меж зони лісів помірного поясу із заходу на схід.
 - В розширення меж зони лісів помірного поясу із заходу на схід.
 - Г зміщення на північ зони лісів помірного поясу із заходу на схід.
13. Біля берега якого материка в районі 30-х широт південної півкулі можна побачити айсберг, принесений течією з Антарктиди?
- А західне узбережжя Південної Америки
 - Б східне узбережжя Австралії
 - В східне узбережжя Африки
 - Г південне узбережжя Євразії
14. Канадський Арктичний архіпелаг утворився внаслідок
- А опускання північної окраїни платформи.
 - Б зіткнення літосферних двох плит.
 - В виверження підводних вулканів.
 - Г насування давнього льодовика.

15. В озерах такої форми, як на рисунку, вода може бути гарячою, іноді кипіти, тому що котловина є
- А грабенем.
 - Б кратером вулкана.
 - В карстовою воронкою.
 - Г затопленим кар'єром.

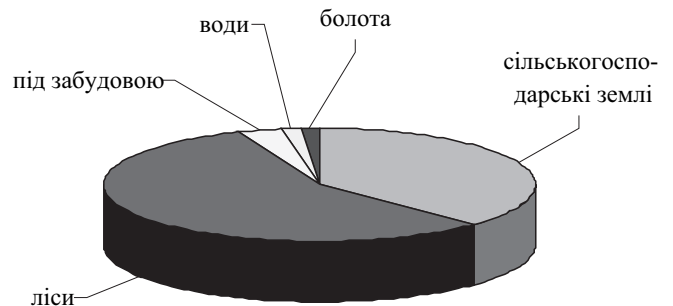
16. Північно-Льодовитий океан віддає в атмосферу більше тепла, ніж одержує від неї. Причина цього явища —
- А танення криги влітку.
 - Б велика площа шельфу.
 - В бідний органічний світ.
 - Г Північноатлантична течія.
17. До складу географічної оболонки не включають
- А верхні шари атмосфери.
 - Б ґрунтовий покрив.
 - В глибоководні западини.
 - Г мікроорганізми.
18. Як розташована Україна щодо годинних поясів?
- А Україна знаходиться в середньоевропейському годинному поясі, а Закарпатська область — у нульовому
 - Б 95% території України лежить у першому годинному поясі, а Луганська область — у другому
 - В на всій території України запроваджено єдиний поясний час, який відповідає другому годинному поясу
 - Г в Україні годинники показують місцевий час, що збігається з часом третього годинного поясу
19. Горбисте, розчленоване глибокими річковими долинами пасмо, що розкинулося на 50 км у межах річчя Дністра і Пруту, — це:
- А Середньоруська височина.
 - Б Подільська височина.
 - В Волинська височина.
 - Г Хотинська височина.
20. Чому найбільші родовища гранітів, базальтів знаходяться в Житомирській та Рівненській областях?
- А це наслідок геологічної роботи льодовика в епоху зледеніння
 - Б пролягає Альпійсько-Гімалайський складчастий пояс
 - В виходять на поверхню породи кристалічного фундаменту платформи
 - Г на Поліссі інтенсивно відбуваються процеси торфонакопичення
21. Проаналізуйте розу вітрів у Приазов'ї та визначте наслідки діяльності переважаючих вітрів у цьому регіоні.
- А правий берег річок крутий, а лівий — пологий
 - Б погоду визначають циклони з Атлантичного океану
 - В течія в Азовському морі рухається проти годинникової стрілки
 - Г екологічно небезпечні підприємства розміщено в східній частині міст

22. Чим пояснюються відмінності об'єму твердого стоку та прозорості води річок у різних регіонах України?
- А геологічною будовою
 - Б сезонністю клімату
 - В типом ґрунтів
 - Г типовими ландшафтами

23. До азональних типів ґрунтів на території України відносяться
- А чорноземи типові, дерново-підзолисті.
 - Б сірі лісові, підзолисті.
 - В каштанові, коричневі.
 - Г лучні, торфово-болотні.

24. Для якої області України характерна структура земельних угідь, відображена на діаграмі?
- А Закарпатської
 - Б Харківської
 - В Вінницької
 - Г Сумської

25. У якому заповіднику охороняється єдиний у Європі масив юрського періоду з типовими рисами вулканічної діяльності, природним музеєм мінералів, лісами з дуба пухнастого і скельного, різнотравно-ковилово-злаковими степами, заростями шибляку та ялівцевими і фісташко-дубовими рідколіссями?
- А Карпатському
 - Б Карадазькому
 - В «Асканія Нова»
 - Г «Єланецький степ»
26. Провідною галуззю матеріального виробництва в Україні (за часткою продукції у ВВП країни) є
- А промисловість
 - Б сільське господарство
 - В курортне господарство
 - Г будівництво
27. Унаслідок скорочення обсягів видобування бурого вугілля і закриття підприємств зросло безробіття в містах
- А на сході України.
 - Б Прикарпаття і Волині.
 - В Харківщини і Полтавщини.
 - Г Черкаської та Кіровоградської областей.
28. Що обумовило розміщення суднобудівних заводів у Миколаєві?
- А транспортно-географічне положення міста
 - Б науково-дослідницька і конструкторська база
 - В кооперування з нафтопереробними підприємствами
 - Г близькість курортів Чорноморського регіону

29. У якій області України розміщені всі типи електростанцій — ТЕС, ГЕС, АЕС?

- А Луганський
- Б Харківський
- В Запорізький
- Г Закарпатський

30. Центри якої галузі промисловості позначено на картосхемі?

- А нафтопереробної
- Б кольорової металургії
- В суднобудування
- Г лісохімічної

31. Для виробництва соди потрібні кам'яна сіль, вапняк і паливо. У якій області України содове виробництво розвивається на місцевих ресурсах?

- А Донецький
- Б Чернігівський
- В Житомирський
- Г Херсонський

32. Про який економічний район України в довіднику подано таку інформацію:

«...Основою господарського комплексу району є потужний агропромисловий комплекс, який базується на багатогалузевому сільському господарстві. Харчова індустрія виробляє цукор, спирт, борошно, крупи, макарони, масло, сир...».

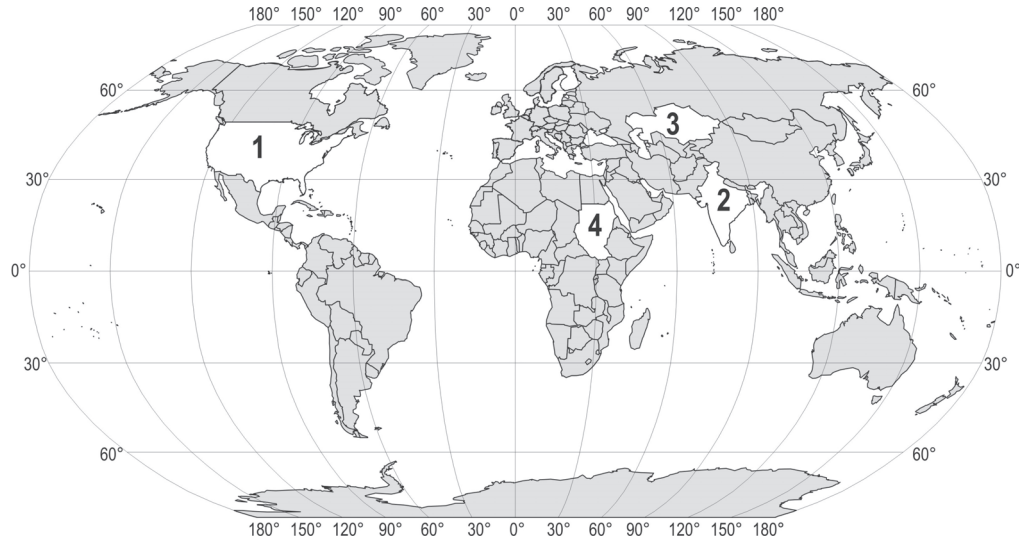
- А Столичний
- Б Донецький
- В Подільський
- Г Придніпровський

33. Чому в Україні зменшується кількість економічно активного населення?

- А відбувається перерозподіл зайнятих між галузями економіки
- Б зростає частка старшої за працездатну групу населення
- В поширюються маятникові міграції в міських агломераціях
- Г імміграція людей у працездатному віці перевищила еміграцію

34. Якою цифрою позначено країну, у структурі земельних угідь якої найвища частка оброблюваних земель?

- А 1
- Б 2
- В 3
- Г 4

35. Якою є світова економіка за просторовою організацією?

- А монокультурна
- Б поліцентрична
- В однорівнева
- Г двополюсна

36. Які країни співпрацюють у галузі атомної енергетики за схемою «видобуток урану — виробництво ядерного палива»?

- А Україна і Росія
- Б Німеччина і Польща
- В Молдова і Румунія
- Г Куба і США

37. Чому частка в хімічному виробництві країн, що розвиваються, постійно зростає?

- А у цих країнах прискорено розвиваються прикладні науки
- Б уряди цих країн визначають хімічну індустрію як пріоритетну галузь
- В загострюються екологічні проблеми в економічно розвинутих країнах
- Г реалізується міжнародна програма подолання бідності

38. Зростання цін на імпортовану нафту і брак власних ресурсів енергоносіїв спричинили збільшення виробництва спирту із цукрової тростини і використання його як пального на автотранспорті в

- А Саудівській Аравії.
- Б Бразилії.
- В Канаді.
- Г Лівії.

39. Традиційними галузями господарства Гірських штатів у США є пасовищне скотарство і гірничодобувна промисловість, а новими —

- А електронна, ракетна промисловість і туризм.
- Б текстильна і ювелірна промисловість.
- В чорна металургія і машинобудування.
- Г нафтопереробка і нафтохімія.

40. Визначте структуру експорту країни, виділеної на картосхемі.

- А нафтопродукти, оптика, цукор
- Б деревина, трактори, лляні тканини
- В чорні метали, автомобілі, фрукти
- Г руди, електроніка, ювелірні вироби

41. Оазисний тип землеробства характерний для:

- А Узбекистану.
- Б Грузії.
- В Білорусі.
- Г Болгарії.

42. Які країни втягнуті в міжнародний конфлікт із приводу використання вод річки Інд?

- А Афганістан та Іран
- Б Пакистан та Індія
- В Індія і Бангладеш
- Г Китай і Монголія

У завданнях 43—48 до кожного з чотирьох рядків інформації, позначених цифрами, виберіть один, на Вашу думку, правильний варіант, позначений буквою. Поставте позначки в таблиці зошита на перетині відповідних рядків (цифри) і колонок (букви). Перенесіть позначки до бланка А згідно з інструкцією. Усі інші види Вашого запису в бланку А комп'ютерна програма реєструватиме як помилки!

43. Установіть відповідність між геосферами та наслідками впливу людини на їхній стан.

1 літосфера	А територіальний поділ праці
2 гідросфера	Б «цвітіння» води
3 атмосфера	В акліматизація тварин
4 біосфера	Г антропогенні форми рельєфу
	Д озонові «дірки»

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

44. Установіть відповідність між материками та їхніми найнижчими точками

1 Євразія	А озеро Ейр
2 Африка	Б Мертве море
3 Північна Америка	В западина Ассаль
4 Австралія	Г півострів Вальдес
	Д Долина Смерті

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

45. Установіть відповідність між висотними поясами Українських Карпат і типовими для них рослинними угрупованнями.

1 передгірний пояс	А соснові бори і березові гаї
2 низькогірний пояс	Б буково-дубові і буково-грабові ліси
3 середньогірний пояс	В смерекові, ялицево-смерекові ліси
4 субальпійський пояс	Г букові, буково-смерекові ліси
	Д полонини

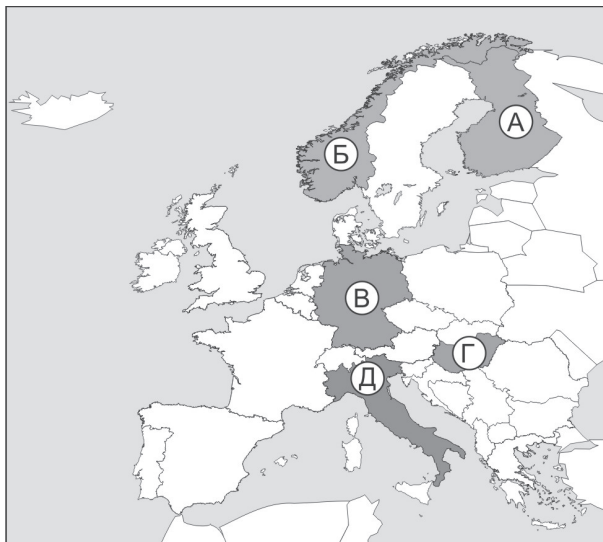
	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

46. Установіть відповідність між машинобудівними центрами України та їх продукцією.

1	Запоріжжя	А	вагони, вантажні автомобілі, дорожні машини
2	Львів	Б	комбайни, важкі верстати, гірничошахтне устаткування
3	Харків	В	автобуси, дозиметри, народні музичні інструменти
4	Кременчук	Г	трансформатори, легкові автомобілі, двигуни
		Д	трактори, турбіни, літаки

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

47. Установіть відповідність між характеристиками країн Європи та буквами, якими позначено їхнє місце розташування на картосхемі.

- 1 федеративна республіка, постійний член Ради Безпеки ООН, член Євросоюзу, НАТО, країна «великої сімки»
- 2 конституційна монархія, член НАТО
- 3 унітарна парламентська республіка, член Євросоюзу, Арктичної Ради, Ради держав Балтійського моря
- 4 унітарна республіка, країна перехідної економіки, член НАТО, Євросоюзу

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

48. Установіть відповідність між портами, у яких розміщені потужні нафтопереробні комбінати, та країнами, де сформувалися ці портові промислові комплекси.

1	Йокогама	А	Південна Африка
2	Х'юстон	Б	Японія
3	Дурбан	В	Бразилія
4	Роттердам	Г	США
		Д	Нідерланди

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

У завданнях 49—53 розташуйте запропоновані факти в правильній послідовності. Поставте позначки в бланку на перетині відповідних колонок і рядків. Цифрі 1 має відповідати перший обраний Вами факт, цифрі 2 — другий і так далі. Перенесіть позначки до *бланку А* згідно з інструкцією. Усі інші види Вашого запису в *бланку А* комп'ютерна програма реєструватиме як помилки!

49. Установіть послідовність дій під час проведення азимутальної полярної зйомки невеликої ділянки місцевості.

- А відкласти лінійкою відстані в масштабі та нанести відповідні умовні знаки
- Б виміряти відстань до об'єктів від точки стояння кроками або рулеткою
- В на планшеті позначити точку стояння і від неї транспортиром відкласти визначені азимути
- Г обрати точку на місцевості, від якої за допомогою компаса визначити азимути на всі об'єкти

	А	Б	В	Г
1				
2				
3				
4				

50. Розташуйте послідовно гори Євразії в порядку збільшення висоти снігової лінії.

- А Алтай
- Б Гімалаї
- В Уральські гори
- Г Тянь-Шань

	А	Б	В	Г
1				
2				
3				
4				

51. Розташуйте тектонічні структури в межах України в хронологічній послідовності за їхнім геологічним віком.

- А Карпатська складчаста область
- Б Скіфська платформа
- В Український щит
- Г Донецька складчаста область

	А	Б	В	Г
1				
2				
3				
4				

52. Розташуйте послідовно природні та антропогенні об'єкти, які спостерігатиме група мандрівників на круїзному судні, що рухається вниз по течії Дніпра.

- А острів Хортиця
- Б Канівські гори
- В Трипільська ТЕС
- Г Херсонський річковий порт

	А	Б	В	Г
1				
2				
3				
4				

53. Розташуйте послідовно макрорегіони світу в порядку зменшення кількості населення.

- А Африка
- Б Азія
- В Європа
- Г Австралія та Океанія

	А	Б	В	Г
1				
2				
3				
4				

Завдання 54 — 58 мають по шість варіантів відповіді, серед яких лише три правильні. Виберіть, на Вашу думку, три правильні варіанти відповіді і позначте їх у бланку А згідно з інструкцією. Не робіть інших позначок у бланку А тому, що комп'ютерна програма реєструватиме їх як помилки!

54. Які три вимірювання можна зробити по карті, використовуючи градусну сітку?

- 1 визначення географічних координат
- 2 визначення форм рельєфу
- 3 визначення азимутів
- 4 обчислення розмірів Земної кулі
- 5 визначення відстаней
- 6 визначення висот точок

--	--	--

55. Оберіть три аргументи, які в сукупності доводять, що на Південному березі Криму сформувався середземноморський тип клімату:

- 1 найтепліша природна область в Україні
- 2 середня температура січня $+4^{\circ}\dots+2^{\circ}$, липня $+23^{\circ}\dots+24^{\circ}$
- 3 річна кількість опадів 400—550 мм
- 4 максимум опадів припадає на осінньо-зимовий період
- 5 активно використовуються рекреаційні кліматичні ресурси
- 6 Кримські гори перешкоджають проникненню арктичних повітряних мас

--	--	--

56. Укажіть три центри хімічної промисловості України, де виробництво азотних добрив комбінується з чорною металургією.

- 1 Дніпродзержинськ
- 2 Сєверодонецьк
- 3 Біла Церква
- 4 Горлівка
- 5 Черкаси
- 6 Суми

--	--	--

Сахара	Месопотамія	Велика Китайська рівнина
фінікова пальма, кози, верблюди	пшениця, бавовник, велика рогата худоба, вівці	рис, просо, соя, свині, велика рогата худоба, птиця

59. За даними таблиці визначте річну амплітуду коливань середньомісячних температур повітря.

--	--

Відповіді до тесту

№ завдання	Правильна відповідь	№ завдання	Правильна відповідь	№ завдання	Правильна відповідь
1	А	21	В	41	А
2	В	22	А	42	Б
3	Г	23	Г	43	1Г, 2Б, 3Д, 4В
4	Б	24	А	44	1Б, 2В, 3Д, 4А
5	Г	25	Б	45	1Б, 2Г, 3В, 4Д
6	Б	26	А	46	1Г, 2В, 3Д, 4А
7	В	27	Г	47	1В, 2Б, 3А, 4Г
8	А	28	А	48	1Б, 2Г, 3А, 4Д
9	А	29	В	49	ГВБА
10	Г	30	Б	50	ВАГБ
11	В	31	А	51	ВБГА
12	Б	32	В	52	ВБАГ
13	А	33	Б	53	БВАГ
14	А	34	Б	54	1,3,5
15	Б	35	Б	55	2,3,4
16	Г	36	А	56	1,2,4
17	А	37	В	57	4,5,6
18	В	38	Б	58	2,4,5
19	Г	39	А	59	26
20	В	40	Б	60	202